

Chlapec s červenými korálky

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Dětská móda v historii se snadno může stát příčinou mylné identifikace portrétované osoby. Malé děti, asi do věku čtyř let, totiž vypadaly všechny stejně – děvčata i chlapi nosili dlouhé vlasy a šatičky, takže bylo těžko rozpoznatelné pohlaví.

Tak se také stalo, že teprve v souvislosti s přípravou výstavy k výročí slavné spisovatelky moravského původu Marie Ebner-Eschenbach byla odhalena pravá totožnost dětského portrétu v zámku Lešná u Valašského Meziříčí. Jemný obličej, košilka, účes s loknami a červené korálky na krku nepatří komtese Marii Dubské v dětských letech, ale jejímu bratranci a pozdějšímu manželovi Morizovi von Ebner-Eschenbach ve věku dvou let. Popis uvádí i jeho vojenskou hodnost a místo (Feldmarschall-Leutnant gemalt als zweijähriger Knabe, Zdislavice). Jaké byly osudy rakouského vojáka a vědce, neprávem zastíněného věhlasem jeho ženy? Mořic Eb-

Portrét chlapce bude k vidění na zámku Lešná od 15. března. Foto: J. Slezáková

ner z Eschenbachu (1815–1898) absolvoval ve Vídni gymnázium a slavnou akademii Theresianum, poté studoval na ženíjní

akademii a roku 1843 zde byl jmenován řádným profesorem. Bádal na poli fyziky a chemie a zároveň dělal kariéru v armádě. Při

rakouských válečných operacích v šedesátých letech našla využití např. jeho elektrická torpéda nebo vodní miny. Více než vojákem byl ale vědcem – jeho kritika úrovně rakouského vojska a podceňování úlohy vědy a techniky vedla až k rozporům s předními armádními činiteli a jeho předčasnému penzionování.

Zklamanému Mořicovi byla v těžké životní situaci oporou manželka, rodina a přátelé. Začal se věnovat cestování, hudbě, astronomii, architektuře. Navštívil svého švagra Viktora Dubského, ataše v Teheránu, a zážitky sepsal do paměti, jež se staly bohatým pramenem pro poznání přírody, lidí, zvyklostí a náboženství doby. K stáru oslepl a začal komponovat, zhudebnil básně nejruznějších autorů. Podle jeho návrhu byla postavena rodinná hrobka ve Zdislavicích, kde byl posléze pochován on i jeho žena Marie.

Portrét chlapce s červenými korálky, dospělá podobizna Mořice Ebnera z Eschenbachu a jeho ženy jsou k vidění v zámku Lešná u Valašského Meziříčí v rámci výstavy „Žena tři staletí“ od 15. března 2016.

Jitka Slezáková, kulturní antropolog a pracovník MRV, zámek Lešná